

## РЕЗЕРВИ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ГАЛУЗІ МОЛОЧНОГО СКОТАРСТВА В РЕЗУЛЬТАТІ ЕФЕКТИВНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Кутах К.М., асистент кафедри економіки

Молочна галузь є однією з провідних у структурі промисловості України. Перспективи її розвитку та функціонування завжди є надзвичайно актуальними, оскільки молочні продукти є особливо цінними і незамінними продуктами харчування будь-якої людини. Молочні продукти споживають близько 97% населення країни і за обсягами реалізації вони займають перше місце серед інших харчових продуктів.

Збільшення виробництва тваринницької продукції повинне відбуватися інтенсивним шляхом: вдосконалення техніки, технології організації виробництва. Водночас така інтенсифікація повинна мати фондозберігаючий характер підвищення продуктивності праці, супроводжуватися економією питомих витрат ресурсів.

Молочне скотарство - одне із найбільш матеріаломістких сільськогосподарських виробництв, отже, доцільним є оптимізація затрат виробничих ресурсів, тобто таке господарювання, при якому забезпечувалися б висока продуктивність тварин і знижувалася б собівартість 1 ц молока.

Поголів'я корів в Україні з 1990 року скоротилося в 3,4 рази і за станом на 1 серпня 2014 року складало 2457,9 тис. голів, з яких близько 77% утримується в господарствах населення.

Незважаючи на скорочення поголів'я корів, їх продуктивність з 2010 року характеризується постійним поліпшенням. Так, якщо в 2010 році продуктивність однієї корови, що утримується сільськогосподарськими підприємствами, складала тільки 3975 кг молока в рік, то в 2013 році - на 21% більше, або 4827 кг в рік. В 2014 році спостерігається подальше зростання на 4,2%.

В 2010 році на сільськогосподарських підприємствах надій на 1 корову був 4109 кг молока, в послідуєчому цей показник зріс до 5031 кг на 1 корову в 2014 році.

Загальний обсяг виробництва молока в Україні знаходиться в межах 11-11,5 млн. тонн. По підсумку 2014 року відзначається зростання цього показника на 0,5% за рахунок поліпшення в сільськогосподарських підприємствах. Їх доля в загальному обсязі виробництва молока має тенденцію до зростання: якщо в 2010-2011 роках вона складала усього 20%, то в 2014 році - вже 24%. Але проблемою галузі залишається низька якість молочної сировини в Україні.

За розрахунками провідних вчених продуктивність корів на 59 % залежить від рівня та якості годівлі, на 24 % від селекційної справи і на 17 %- від утримання та технології.

Основою повноцінної годівлі є забезпечення тварин необхідною кількістю поживних речовин. Доведено, що ефективно використання кормових ресурсів забезпечується там, де в річній структурі кормів концентровані корма становлять 30-35% , силос 20-25%, а коренеплоди і сіно по 11 %, зелені корми не менше 25 %. Концентровані корми забезпечують найвищу ефективність, оскільки вони збалансовані по комплексу поживних речовин: в 1 гк. міститься 1,2 ц. к. од.; 100-125 гр. перетравного протеїну, 1-2 гр. кальцію; 2,3-4,23 грама фосфору; 0.3 гр. каротину.

Зниження собівартості молока можна досягти шляхом згодовування найдешевших корів, джерелом яких є створення та використання культурних пасовищ.

Результатом високого рівня селекційної справи є народження здорових, оптимальних за вагою телят, відсутність ялового поголів'я, підвищення м'ясної і молочної продуктивності.

Визначимо резерви економічного розвитку галузі молочного скотарства на прикладі ТОВ «АФ «Дубрава» Серединобудського району Сумської області.

В структурі товарної продукції підприємства найвищу питому вагу займає молоко – 43,3 %, зернові та зернобобові – 35,4 % та 12,5 % - продукція вирощування ВРХ.

Поголів'я молочного стада ТОВ «АФ «Дубрава» в 2014 році складало 115 голів, з них ялових корів - 25 голів. Валовий надій склав 3784 ц , а середньорічна продуктивність 1 фуражної корови - 2329 кг. В результаті господарством було недоотримано 232,9 ц молока за рік, втрата продуктивності від 1 корови в результаті яловості -931,6 кг.

Позитивні результати в боротьбі з яловістю маточного поголів'я можна отримати шляхом здійснення комплексу загальногосподарських, зоотехнічних і ветеринарних заходів, які необхідно проводити систематично, повсякденно, вміло застосовуючи надбання науки і досвід передових господарств.

За рахунок оптимізації кормової бази, збалансованості раціонів, досягнення нормативної окупності корму додатково на перспективу підприємство в змозі отримати 547,5 ц молока та 3,8 ц приросту ВРХ, за рахунок ліквідації яловості поголів'я та удосконалення селекційно-плеємної роботи. ТОВ «АФ «Дубрава» на перспективу в змозі отримати валовий надій молока 4064,4 ц , що на 232,9 ц більше ніж в 2014 році за рахунок того, що зросте продуктивність 1 корови на 250 кг і складе 3534 кг на рік. При цьому зменшиться повна собівартість виробництва з 279,9 грн. до 241, 6 грн. В результаті господарство буде з змозі збільшити виручку від реалізації молока з 850,4 тис. грн. в 2014 році до 1052,4 тис. грн. та збільшити прибуток від реалізації з 77,4 тис. грн. до 111,6 тис. грн. Дохід на 1 фуражну корову зросте 1756,3 грн. ( з 7394,8 грн. до 9115,1 грн.). Рентабельність виробництва молока в ТОВ «АФ «Дубрава» зросте з 10% в 2014 році до 19,3% в 2016 році.

